Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

26 януари 2017 година*

„Обжалване — Конкуренция — Картели — Белгийски, германски, френски, италиански, нидерландски и австрийски пазари на оборудване за баня — Координиране на продажните цени и обмен на чувствителна търговска информация — Единно продължено нарушение — Задължение за мотивиране“

По дело C-614/13 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 27 ноември 2013 г.,

Masco Corp., установено в Тейлър (Съединени щати),

Hansgrohe AG, установено в Шилтах (Германия),

Hansgrohe Deutschland Vertriebs GmbH, установено в Шилтах,

Hansgrohe Handelsgesellschaft mbH, установено във Винер Нойдорф (Австрия),

Hansgrohe SA/NV, установено в Брюксел (Белгия),

Hansgrohe BV, установено във Весткнолендам (Нидерландия),

Hansgrohe SARL, установено в Антони (Франция),

Hansgrohe Srl, установено във Виланова д'Асти (Италия),

Hüppe GmbH, установено в Бад Цвишенан (Германия),

Hüppe GesmbH, установено в Лаксенбург (Австрия),

Hüppe Belgium SA/NV, установено в Волуве Сент Етиен (Белгия),

Hüppe BV, установено в Албласердам (Нидерландия),

за които се явяват D. Schroeder и S. Heinz, Rechtsanwälte, както и B. Fischer, advocate, упълномощен от J. Temple Lang, solicitor,

жалбоподатели,

като другата страна в производството е:

* * Език на производството: английски.

Европейска комисия, за която се явяват L. Malferrari и F. Ronkes Agerbeek, в качеството на представители, подпомагани от B. Kennelly, barrister,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: A. Tizzano, заместник-председател на Съда, изпълняващ функцията на председател на първи състав, M. Berger, E. Levits, S. Rodin (докладчик) и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: K. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 септември 2015 г.,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 С жалбата си Masco Corp., Hansgrohe AG, Hansgrohe Deutschland Vertriebs GmbH, Hansgrohe Handelsgesellschaft mbH, Hansgrohe SA/NV, Hansgrohe BV, Hansgrohe SARL, Hansgrohe Srl, Hüppe GmbH, Hüppe GesmbH, Hüppe Belgium SA/NV и Hüppe BV искат отмяна на решението на Общия съд на Европейския съюз от 16 септември 2013 г., Masco и др./Комисия (T-378/10, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2013:469), с което той отхвърля жалбата им за отмяна на Решение C(2010) 4185 окончателен на Комисията от 23 юни 2010 г. относно производство по член 101 ДО и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/39092 — Оборудване за баня) (наричано по-нататък „спорното решение“).

Фактите по спора и спорното решение

2 Фактите по спора, изложени в точки 1—9 от обжалваното съдебно решение, могат да бъдат обобщени, както следва.

3 Жалбоподателите, а именно Masco Corp. — американско предприятие, и някои от неговите европейски дъщерни дружества, сред които Hansgrohe AG и Hüppe GmbH, произвеждат кранове и фитинги, както и душ кабини и аксесоарите към тях.

4 На 15 юли 2004 г. жалбоподателите уведомяват Европейската комисия за наличието на картел в сектора на оборудването за баня и искат да бъдат освободени от глоби на основание Известието на Комисията относно освобождаването от глоби и намаляването на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3) или поне размерът на глобите, които могат да им бъдат наложени, да бъде намален. На 2 март 2005 г. Комисията приема решение за условно освобождаване от глоби в полза на жалбоподателите на основание точка 8, буква a) и точка 15 от това известие.

5 На 23 юни 2010 г. Комисията приема спорното решение, в което установява, че е налице нарушение на член 101, параграф 1 ДФЕС и на член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3) в сектора на оборудването за баня. Това нарушение, в което са участвали 17 предприятия, е протекло в различни периоди от време между 16 октомври 1992 г. и 9 ноември 2004 г. под формата на съвкупност от антиконкурентни споразумения или съгласувани практики на белгийска, германска, френска, италианска, нидерландска и австрийска територия.

6 Комисията приема, че разглежданите антиконкурентни практики са част от общ план, насочен към ограничаване на конкуренцията между засегнатите предприятия, и че притежават белезите на единно продължено нарушение, приложното поле на което обхваща оборудването за баня, принадлежащо към една от следните три подгрупи продукти: крановете и фитингите, душ кабините и аксесоарите към тях, както и керамичните изделия (наричани по-нататък „трите подгрупи продукти“).

7 Поради тази причина в член 2 от спорното решение Комисията приема, че тези 17 предприятия са участвали в единно нарушение и следователно са нарушили член 101, параграф 1 ДФЕС и член 53 от Споразумението за Европейско икономическо пространство от 2 май 1992 г.

8 По отношение на жалбоподателите обаче в член 2, първа алинея, точка 1 от въпросното решение Комисията посочва, че няма да им наложи глоба.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

9 На 7 септември 2010 г. жалбоподателите подават в секретариата на Общия съд жалба за отмяна на спорното решение, като изтъкват едно-единствено основание, изведено от това, че Комисията погрешно е приела, че те са участвали в единно нарушение в сектора на оборудването за баня.

10 С това основание жалбоподателите упрекват Комисията, че е допуснала грешки, от една страна, при определянето на съставните елементи на единно нарушение и на участието на предприятия в подобно нарушение, а от друга страна, при преценката на фактическите обстоятелства, които са приети, за да се установи единно нарушение и участието на жалбоподателите в това нарушение.

11 С обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля жалбата в нейната цялост.

Искания на страните

12 Жалбоподателите искат от Съда:

— да отмени обжалваното съдебно решение,

— да отмени спорното решение в частта, която се отнася до жалбоподателите,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

— да вземе каквато и да е друга мярка, която счете за необходима.

13 Комисията иска от Съда:

— да отхвърли жалбата и

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

По жалбата

14 В подкрепа на жалбата си до Съда жалбоподателите изтъкват две основания. Първото е изведено от погрешната констатация за участието на жалбоподателите в единно нарушение. Второто основание е изведено от нарушение на задължението за мотивиране.

По първото основание, изведено от погрешната констатация за участието на жалбоподателите в единно нарушение

Доводи на страните

15 С първото си основание жалбоподателите изтъкват, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото, като е приел, първо, че са имали намерение да допринесат чрез действията си за общите цели, преследвани от всички участници в картела, второ, че са знаели за планираните и приведени в изпълнение от други предприятия неправомерни действия при преследването на тези цели, и трето, че са били готови да поемат свързания с това риск. Това основание се разделя на пет части.

16 В първата част на първото основание жалбоподателите упрекват Общия съд, че в точка 59 от обжалваното съдебно решение, като констатира, че разглежданите незаконосъобразни практики са имали за цел да позволят на жалбоподателите да създадат общ фронт срещу търговците на едро за трите подгрупи продукти, сред които керамичните изделия, явно е изопачил доказателствата относно намерението им да допринесат чрез действията си за общата цел, преследвана от всички участници в рамките на единното нарушение. Всъщност съображение 931 от спорното решение, което Общият съд посочва в подкрепа на мотивите си, не позволявало да се стигне до подобен извод. Освен това, противно на текста в точка 59 от обжалваното съдебно решение, в хода на съдебното заседание жалбоподателите не са признали пред Общия съд в отговор на поставените му от него въпроси, че незаконосъобразните практики са били предназначени да създадат общ фронт срещу търговците на едро.

17 Във втората част на първото основание жалбоподателите поддържат, при условията на евентуалност, че ако се приеме, че точка 59 от обжалваното съдебно решение не цели да установи, че жалбоподателите са имали намерение да допринесат чрез действията си за общите цели, преследвани от всички участници в единното нарушение, Общият съд не бил разгледал този въпрос и следователно, като не е приложил относимите законови критерии, допуснал грешка при прилагане на правото.

18 В третата част на първото основание жалбоподателите упрекват Общия съд, че е изопачил доказателствата, че жалбоподателите са знаели за планираните и приведени в изпълнение от другите предприятия неправомерни действия при преследването на тази цел. В това отношение те посочват, че в точка 61 от обжалваното съдебно решение Общият съд неправилно е направил извод от принадлежността на жалбоподателите към координиращи организации и мултипродуктови сдружения за това, че са знаели за неправомерните практики. Принадлежността на жалбоподателите към подобни организации и сдружения обаче в Белгия, Франция или Италия не им позволявала да знаят за практиките за координирано повишаване на цените на керамичните изделия на териториите на тези държави членки.

19 В четвъртата част на първото основание жалбоподателите упрекват Общия съд, че не е приложил правилно законовите критерии относно установяването на единно нарушение, доколкото не е разгледал дали жалбоподателите могат разумно да предвидят всички антиконкурентни практики относно керамичните изделия.

20 В петата част на първото основание жалбоподателите упрекват Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като не е разгледал въпроса дали са били готови да поемат риска, свързан с планираните и приведени в изпълнение от други предприятия, които пускат в продажба керамични изделия, действия за постигането на общата цел, преследвана от всички участници в картела. От практиката на Съда обаче ставало ясно, че това условие се прилагало и в случая, в който дадено предприятие е знаело за планираните и приведени в изпълнение от други предприятия действия за постигането на тази цел, и представлявало необходимият умишлен елемент, за да се установи участието на това предприятие в разглежданите антиконкурентни действия като цяло.

21 Според Комисията първото основание трябва да се отхвърли като недопустимо или във всеки случай по същество.

Съображения на Съда

22 В началото следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика нарушението на член 101, параграф 1 ДФЕС може да бъде извършено не само с отделно действие, но и с поредица от действия или с продължавано поведение дори когато един или няколко елемента от тази поредица действия или от това продължавано поведение биха могли и сами по себе си да съставляват нарушение на посочената разпоредба. Така, когато различните дейности се вписват в един общ план поради своята еднаква цел, нарушаваща конкуренцията на общия пазар, Комисията е в правото си да търси отговорност за тези дейности в зависимост от участието в нарушението, разглеждано в неговата цялост (решения от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 41, от 24 юни 2015 г., Fresh Del Monte Produce/Комисия и Комисия/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P и C-294/13 P, EU:C:2015:416, т. 156).

23 Следователно предприятието, участвало в такова единно комплексно нарушение със свои собствени действия, които попадат в обхвата на понятието за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентна цел по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС и целят да допринесат за осъществяването на нарушението в неговата цялост, може да носи отговорност и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, за целия период на участието му в посоченото нарушение. Такъв е случаят, когато е доказано, че това предприятие е възнамерявало да допринесе със собствените си действия за преследваните от всички участници общи цели и че е знаело за предвижданите или вече извършени от други предприятия действия в изпълнение на същите цели или че е могло разумно да ги предвиди и е било готово да понесе свързания с тях риск (решения от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 42, от 24 юни 2015 г., Fresh Del Monte Produce/Комисия и Комисия/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P и C-294/13 P, EU:C:2015:416, т. 157).

24 В настоящия случай в първата част на първото основание жалбоподателите упрекват Общия съд, че е изопачил доказателствата, констатирайки в точка 59 от обжалваното съдебно решение, че разглежданите неправомерни практики се състоят в общ фронт, противопоставен от жалбоподателите на търговците на едро за трите подгрупи продукти.

25 В това отношение следва да се посочи, както става ясно от прочита на тази точка, че във всеки случай Общият съд се е позовал на тази констатация единствено за целите на изчерпателността, за да установи наличието и естеството на общ план, позволяващ да се характеризира единно нарушение, като всъщност според Общия съд тази преценка следва от много други обстоятелства, изтъкнати от Комисията в спорното решение.

26 Следователно, след като доводите, изтъкнати от жалбоподателите в рамките на първата част на първото основание, не могат да поставят под въпрос извода, до който стига Общият съд в точки 58 и 62 от обжалваното съдебно решение, че Комисията правилно може да заключи, че е налице единно нарушение, тази част трябва да се отхвърли като неотносима (вж. в този смисъл определения от 28 октомври 2004 г., Комисия/CMA CGM и др., C-236/03 P, непубликувано, EU:C:2004:679, т. 30—32, от 21 октомври 2014 г., Mundipharma/СХВП, C-669/13 P, непубликувано, EU:C:2014:2308, т. 36).

27 Във втората, четвъртата и петата част на първото основание по същество жалбоподателите упрекват Общия съд, че не е разгледал дали условията, изброени в точка 22 от настоящото съдебно решение, са изпълнени, и по-специално, на първо място, дали те възнамеряват да допринесат чрез действията си за общите цели, преследвани от всички участници в единното нарушение, на второ място, дали могат разумно да предвидят всички антиконкурентни практики относно керамичните изделия, и на трето място, дали са готови да поемат свързания с това риск.

28 В това отношение следва да се припомни, както става ясно от постоянната практика на Съда, че по принцип Общият съд не може да е длъжен да отговори на основания и доводи, които не са били изтъкнати или които не са били изтъкнати достатъчно ясно и точно в хода на производството, и по-специално в жалбата или исковата молба (вж. в този смисъл решения от 6 март 2001 г., Connolly/Комисия, C-274/99 P, EU:C:2001:127, т. 121 и от 20 март 2014 г., Rousse Industry/Комисия, C-271/13 P, непубликувано, EU:C:2014:175, т. 17—19).

29 В настоящия случай обаче от прегледа на жалбата и на писмената реплика, подадени в секретариата на Общия съд, по-специално от точките в тази жалба и в тази реплика, които са изтъкнати от жалбоподателите в подкрепа на жалбата пред Съда, въпреки че са оспорили, че са знаели за всички тайни практики, отнасящи се до трите подгрупи продукти, жалбоподателите не са изтъкнали пред Общия съд нито един довод, изведен от недопринасянето чрез действията им за общите цели, преследвани от всички участници, поради факта че не могат разумно да предвидят всички вменени им неправомерни действия и че не са готови да поемат риска, свързан с тези действия.

30 При тези обстоятелства Общият съд не може да бъде упрекнат, че не е разгледал изрично тези въпроси в обжалваното съдебно решение. Що се отнася до довода, изведен от това, че Общият съд не бил разгледал дали жалбоподателите могат разумно да предвидят всички вменени неправомерни действия и дали са готови да приемат свързания с това риск, следва освен това да се констатира, че след като в точки 61 и 82 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че жалбоподателите са знаели за тези действия, той не следва да проверява дали могат разумно да предвидят посочените действия и да поемат риска за това, тъй като двете условия са алтернативни, както става ясно от точка 23 от настоящото решение.

31 Доколкото доводите, изтъкнати от жалбоподателите, имат за цел да покажат, че посочените в точка 23 от настоящото решение условия не са изпълнени в конкретния случай, те не могат да се разглеждат на етапа на обжалването.

32 Всъщност, както става ясно от постоянната съдебна практика, в производството по обжалване правомощията на Съда по принцип се свеждат до преценка на правното решение, дадено във връзка с обсъдените в първоинстанционното производство основания (вж. в този смисъл решения от 30 април 2014 г., FLSmidth/Комисия, C-238/12 P, EU:C:2014:284, т. 42 и от 22 май 2014 г., ASPLA/Комисия, C-35/12 P, EU:C:2014:348, т. 39).

33 От това следва, че втората, четвъртата и петата част от първото основание трябва да се отхвърлят като отчасти недопустими и отчасти неоснователни.

34 В рамките на третата част на първото основание жалбоподателите се позовават на изопачаване на доказателства от Общия съд, доколкото в точки 61 и 82 от обжалваното съдебно решение той погрешно е приел, че те са знаели за всички неправомерни практики, сред които тези относно керамичните изделия, които са се извършили в Белгия, Франция и Италия.

35 В това отношение следва да се припомни, че от член 256 ДФЕС и член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз произтича, че обжалването пред Съда се ограничава само до правни въпроси. Поради това единствено Общият съд е компетентен да установява относимите факти, както и да преценява доказателствата. Следователно преценката на фактите и доказателствата не представлява, освен ако не са изопачени, правен въпрос, който като такъв подлежи на контрола на Съда в рамките на обжалването (вж. в този смисъл определение от 24 септември 2009 г., Alcon/СХВП, C-481/08 P, непубликувано, EU:C:2009:579, т. 18, решение от 13 януари 2011 г., Media-Saturn-Holding/СХВП, C-92/10 P, непубликувано, EU:C:2011:15, т. 27 и определение от 3 март 2016 г., AgriCapital/СХВП, C-440/15 P, непубликувано, EU:C:2016:144, т. 32).

36 Според постоянната съдебна практика изопачаване е налице, когато, без да се основава на нови доказателства, преценката на съществуващите доказателства е явно неправилна. Въпреки това изопачаването трябва ясно да личи от доказателствата по делото, без да е необходимо да се прибягва до нова преценка на фактическите обстоятелства и на доказателствата. Впрочем, когато жалбоподателят твърди изопачаване на доказателствата от Общия съд, той трябва точно да посочи доказателствата, за които се твърди, че са били изопачени от него, и да покаже грешките в преценката, които според него са навели Общия съд на това изопачаване (вж. в този смисъл решение от 3 декември 2015 г., Италия/Комисия, C-280/14 P, EU:C:2015:792, т. 52 и цитираната съдебна практика).

37 Следва обаче да се установи, че що се отнася до констатациите в точки 61 и 82 от обжалваното съдебно решение относно това дали жалбоподателите са знаели за разглежданите неправомерни практики, в жалбата си те не са представили доказателства, чиято преценка от Общия съд изглежда явно погрешна по смисъла на тази съдебна практика.

38 Така под предлог, че става въпрос за доводите им относно твърдяно изопачаване на доказателствата, жалбоподателите на практика искат да поставят под въпрос преценката с фактически характер, направена от Общия съд, че Комисията може по-специално с оглед на практиките за координирано повишаване на цените в рамките на координиращите организации, чиито членове са били жалбоподателите, валидно да приеме, че са знаели за всички от съответните неправомерни практики, включително за тези относно керамичните изделия. Подобна преценка обаче не попада в контрола на Съда в рамките на обжалването.

39 Следователно третата част на първото основание следва да се отхвърли като недопустима.

40 С оглед на изложеното по-горе първото основание на жалбата следва да се отхвърли в неговата цялост.

По второто основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране

Доводи на страните

41 С второто си основание жалбоподателите критикуват точка 59 от обжалваното съдебно решение, доколкото, тъй като Общият съд не е разгледал някои релевантни доводи относно твърдяното участие на жалбоподателите в единно нарушение, обжалваното съдебно решение е опорочено от липса на мотиви.

42 Общият съд пропуснал да разгледа, първо, дали жалбоподателите са имали за цел да участват чрез собствените си действия в преследваната обща цел, второ, дали са могли разумно да предвидят всички планирани или приведени в изпълнение от други предприятия действия в рамките на пускането в продажба на керамичните изделия за постигането на общите цели, преследвани от всички участници, и трето, дали жалбоподателите са били готови да приемат риска, свързан с тези действия.

43 По този начин Общият съд не е изпълнил задължението си за мотивиране.

44 Според Комисията второто основание трябва да бъде отхвърлено като недопустимо и при всички положения по същество.

Съображения на Съда

45 Налага се констатацията, че доколкото второто основание на жалбата по същество е подобно на втората, четвъртата и петата част на първото основание, то трябва да се отхвърли поради същите мотиви като разгледаните в точки 28—33 от настоящото решение.

46 Тъй като нито едно от изтъкнатите от жалбоподателите основания не е уважено, жалбата следва да се отхвърли в нейната цялост.

По съдебните разноски

47 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноски.

48 Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като жалбоподателите са загубили делото и Комисията е направила искане да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски, те следва да бъдат осъдени да заплатят разноските по настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) Осъжда Masco Corp., Hansgrohe AG, Hansgrohe Deutschland Vertriebs GmbH, Hansgrohe Handelsgesellschaft mbH, Hansgrohe SA/NV, Hansgrohe BV, Hansgrohe SARL, Hansgrohe Srl, Hüppe GmbH, Hüppe GesmbH, Hüppe Belgium SA/NV и Hüppe BV да заплатят съдебните разноски.

Подписи